

MINISTERSTVO PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

INŠPEKCIA V SOCIÁLNYCH VECIACH

Číslo spisu: 15191/2024-M_Odisvke

Číslo záznamu: 34821/2024

PROTOKOL O VÝSLEDKU DOZORU

PRI VYKONÁVANÍ OPATRENÍ SOCIÁLNOPRÁVNEJ OCHRANY DETÍ A SOCIÁLNEJ KURATELY

ÚRAD PRÁCE SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY KOMÁRNO

Na základe poverenia č. 53/2024/OIvSPODaSK zo dňa 24. 01. 2024 vykonali poverení zamestnanci Inšpekcie v sociálnych veciach Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (ďalej len „ISV“) dozor podľa ustanovenia § 2 ods. 1 písm. a) tretieho bodu zákona č. 345/2022 Z. z. o inšpekcii v sociálnych veciach a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o inšpekcii v sociálnych veciach“) - nad dodržiavaním zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 305/2005 Z. z.“), a to v rozsahu plnenia POVINNOSTI pri vykonávaní opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately podľa ustanovenia § 32 ods. 3 zákona č. 305/2005 Z. z.:

NAVŠTEVOVAŤ DIEŤA V ZARIADENÍ NA VÝKON ROZHODNUTIA SÚDU NAJMEJŠIE RAZ ZA ŠEŠť MESIACOV ZA ÚČELOM SLEDOVANIA PSYCHICKÉHO VÝVINU, FYZICKÉHO VÝVINU A SOCIÁLNEHO VÝVINU DIEŤAŤA.

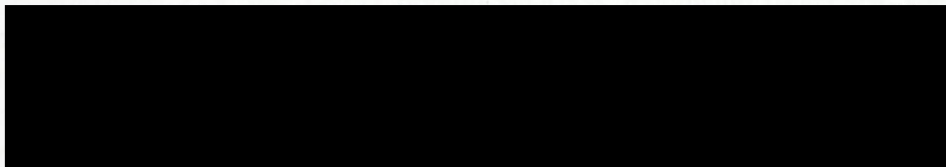
Dozorovaným subjektom podľa ustanovenia § 2 ods. 2 písm. c) zákona o inšpekcii v sociálnych veciach Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Komárno, Námestie M. R. Štefánika 9, 945 01 Komárno, IČO: 30794536 (ďalej len „dozorovaný subjekt“ alebo „úrad“).

Dozor začal dňa 26. 01. 2024 a dozorovaným obdobím bol čas od 01. 01. 2023 do 26. 01. 2024.

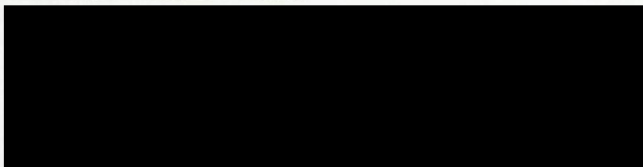
Podľa ustanovenia § 4 ods. 1 zákona o inšpekcii v sociálnych veciach sa pri výkone dozoru postupuje primerane podľa základných pravidiel kontrolnej činnosti podľa zákona č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o kontrole v štátnej správe“), jeho ustanovení § 8 až § 13, ak samotný zákon o inšpekcii v sociálnych veciach neustanovuje inak.

Poverení zamestnanci ISV v rozsahu zameranom na predmet dozoru využili oprávnenia podľa ustanovenia § 11 zákona o kontrole v štátnej správe a vyžiadali si od dozorovaného subjektu spisovú dokumentáciu DETÍ UMIESTNENÝCH V ZARIADENIACH NA VÝKON ROZHODNUTIA SÚDU (podľa ustanovenia § 30 ods. 1 zákona č. 305/2005 Z. z. zariadeniach, v ktorých sa vykonáva ústavná starostlivosť, neodkladné opatrenie alebo výchovné opatrenie), kde podľa ustanovenia § 32 ods. 1 zákona č. 305/2005 Z. z. orgán sociálnoprávne ochrany detí a sociálnej kurately vedie evidenciu detí tu umiestnených (4 maloleté deti):

-
-
-
-

- 1
- 2
- 3
- 4

ZISTENÉ NEDOSTATKY

DOZOROM BOLO ZISTENÉ, ŽE DOZOROVANÝ SUBJEKT SI NESPLNIL POVINNOSŤ

PODĽA USTANOVENIA § 32 ods. 3 ZÁKONA Č. 305/2005 Z. Z.

Podľa ustanovenia § 32 ods. 3 zákona č. 305/2005 Z. z. orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (ďalej len „orgán SPODaSK“) v spolupráci so (okrem iných) zariadením na výkon rozhodnutia súdu, vypracúva plán sociálnej práce s rodinou dieťaťa, ktorého súčasťou je sledovanie psychického vývinu, fyzického vývinu a sociálneho vývinu dieťaťa. Na tento účel najmenej raz za šesť mesiacov navštevuje dieťa v zariadení na výkon rozhodnutia súdu.

Zariadením na výkon rozhodnutia súdu *vis a vis* vyššie uvedená povinnosť orgánu SPODaSK je centrum pre deti a rodiny, diagnostické centrum, liečebno-výchovné sanatórium a reedukačné centrum (ďalej len „zariadenie na výkon rozhodnutia súdu“).

Zákon súčasne určuje účel takejto návštevy resp. *sensu largo* navštevovania dieťaťa, keďže platná právna úprava v oblasti sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately určuje povinnosť dieťa navštevovať, teda berúc do úvahy teleologický výklad významu slova či slovného spojenia, nielen navštíviť, čo by (v rozpore s úpravou sociálnoprávnej ochrany detí ako celku reglementujúceho práva, povinnosti a i vzájomné vzťahy a súvislosti) akoby určovalo „iba“ povinnosť „jednorázovú“ - dieťa v zariadení na výkon rozhodnutia súdu orgánom SPODaSK navštíviť. Týmto účelom je sledovanie psychického vývinu, fyzického vývinu a sociálneho vývinu dieťaťa. Právna úprava teda určuje konkrétnu činnosť, ako aj jej obsah – povinnosť orgánu SPODaSK konať za špecifikovaným účelom. Vyplýva to i z významu samotného slova návšteva, či navštevovať, ako príchodu niekam – na určité miesto, či k niekomu, s cieľom zostať tam po istý čas alebo sa na niečom zúčastniť. Sledovaním vývinu dieťaťa je potom nutne vnímanie a i zaznamenanie rôznych vonkajších alebo vnútorných okolností, procesov a determinantov telesného, rozumového a citového vývoja dieťaťa, na základe ktorých následne orgán SPODaSK uspôsobuje výkon relevantných opatrení vo svojej pôsobnosti, či je v interakcii s inými príslušnými orgánmi verejnej správy alebo v neposlednom rade s rodinou dieťaťa.

Zákon č. 305/2005 Z. z. tiež určuje orgánu SPODaSK minimálnu frekvenciu realizácie tejto povinnosti (najmenej raz za šesť mesiacov). Ide teda celkom zjavne o stanovenie minimálnej zákonnej požiadavky na realizáciu povinnosti a nie určenie konkrétneho časového úseku. Z takto koncipovanej právnej úpravy teda vyplýva dôraz, či preferencia zákonodarcu smerom k individualizácii realizácie povinnosti (navštevovania dieťaťa v zariadení na výkon rozhodnutia súdu), ktorá je „iba“ podľa platnej právnej úpravy „ohraničená“ určením takej (doplňujúcej) zákonnej povinnosti, že k realizácii povinnosti „navštevovať“ musí dôjsť orgánom SPODaSK aspoň raz za 6 mesiacov. Zákon č. 305/2005 Z. z. súčasne nikde neurčuje výnimky z realizácie tejto povinnosti (objektívne ani subjektívne), či alternatívy jej realizácie. Zákon č. 305/2005 Z. z. taktiež nijako nelimituje orgán SPODaSK navštevovať dieťa v zariadení i častejšie ako „raz za šesť mesiacov“. Obdobne však ani ďalšia súvisiaca právna úprava (osobitne v oblasti školstva) neobsahuje ustanovenia, ktoré by do tejto povinnosti a súčasne oprávnenia orgánu SPODaSK vstupovali.

Z uvedeného vyplýva, že navštevovanie dieťaťa v zariadení má byť zo strany orgánu SPODaSK vopred plánované - na základe plánu sociálnej práce s rodinou dieťaťa a súčasťou tohto plánu ako aj samotného plánovania musí byť sledovanie vývinu dieťaťa. Plán potom má obsahovať plánovanú aktivitu, opatrenie a samotnú úlohu navštevovať dieťa v zariadení, s konkrétnym termínom/termínmi plnenia, pričom tento termín musí byť nutne stanovený v súlade s aktuálnymi a individuálnymi potrebami dieťaťa – ale najmenej však raz za šesť mesiacov. Frekvencia plnenia povinnosti orgánu SPODaSK navštevovať dieťa v zariadení sa teda v prvom rade odvíja od plánu sociálnej práce s rodinou dieťaťa a musí byť jeho súčasťou.

ODÔVODNENIE NEDOSTATKOV ZISTENÝCH DOZOROM

Z dokumentácie 4 maloletých detí umiestnených v zariadeniach na výkon rozhodnutia súdu - reedukačných zariadeniach, poskytnutej dozorovaným subjektom vyplynulo, že povinnosť navštíviť dieťa v zariadení najmenej raz za šesť mesiacov podľa ustanovenia § 32 ods. 3 zákona č. 305/2005 Z. z. si úrad nesplnil voči 2 maloletým deťom:

1. V prípade [REDAKOVANÉ] ktorý bol do Reedukačného centra Tornaľa prijatý dňa 25. 8. 2022 z Reedukačného centra Sološnica na základe rozhodnutia okresného súdu, pričom ústavná starostlivosť bola nariadená z dôvodu útekov, agresívneho správania sa a nerešpektovania autorít, nebola táto povinnosť splnená, nakoľko posledná návšteva dieťaťa v zariadení v dozorovanom období zo strany úradu sa realizovala dňa 18. 12. 2023, pričom od predchádzajúcej návštevy konanej dňa 04. 05. 2023 uplynula doba viac ako 7 mesiacov.
2. V prípade [REDAKOVANÉ] ktorý bol do Reedukačného centra Veľké Leváre prijatý dňa 24. 5. 2023 na základe rozhodnutia okresného súdu, z dôvodu nariadenia ochrannnej výchovy, nebola táto povinnosť splnená, nakoľko od umiestnenia dieťaťa v zariadení sa návšteva dieťaťa zo strany úradu realizovala dňa 20. 12. 2023, čo predstavuje obdobie takmer 7 mesiacov po umiestnení dieťaťa do zariadenia.
3. Zamestnanci ISV si súčasne v týchto identifikovaných prípadoch dieťaťa, kde si úrad nesplnil povinnosť navštíviť dieťa v zariadení najmenej raz za šesť mesiacov vyžiadali od zodpovedných zamestnancov informáciu - vyjadrenie o dôvodoch takéhoto postupu (podľa ustanovenia § 11 ods. 1 písm. b) zákona o kontrole v štátnej správe). Z poskytnutej odpovede však nevyplýva žiadna taká skutočnosť, ktorá by ISV naznačovala možnosť zvažovania pri hodnotení splnenia si zákonnej povinnosti podľa predmetu poverenia na výkon dozoru. Zamestnanec úradu v prípade [REDAKOVANÉ] uviedol vyťaženosť pracovníkov oddelenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately úradu ako dôvod nevykonania návštevy najmenej raz za 6 mesiacov. V prípade [REDAKOVANÉ] zamestnanec úradu poukazoval na úteky dieťaťa a jeho umiestnenie do väzby od 28. 8. 2023. V spisovej dokumentácii sa však nenachádza informácia o zámere úradu vykonať návštevu dieťaťa aj v zariadení na výkon väzby v Nitre, ktorou by si úrad svoju zákonnú povinnosť mohol splniť. Kontakt s [REDAKOVANÉ], vo vzťahu k úkonom vyšetrovateľa príslušného Policajného zboru, považuje ISV za poskytovanie súčinnosti orgánom činným v trestnom konaní a tieto neboli primárne ani realizované za účelom sledovania psychického, fyzického a sociálneho vývinu dieťaťa. Tieto úkony boli navyše realizované iným úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, a to na základe plnej moci.

BEZ ZISTENIA NEDOSTATKOV

V ostatných prípadoch (2) maloletých detí umiestnených v zariadení na výkon rozhodnutia súdu si dozorovaný subjekt splnil povinnosť navštevovať dieťa v zariadení najmenej raz za šesť mesiacov. V prípade [REDAKOVANÉ] bola návšteva realizovaná mimo samotného priestoru zariadenia - v domácom prostredí. ISV vyhodnotila túto povinnosť ako splnenú, keďže sa návšteva ako taká realizovala, i keď nie v priestoroch zariadenia a súčasne aj v časovom rozpätí nie väčšom ako šesť mesiacov medzi jednotlivými návštevami. Opačné vyhodnotenie by zo strany ISV znamenalo príliš formalistický výklad textu zákona č. 305/2005 Z. z.

ZÁVER

Na základe zistených nedostatkov bol vypracovaný protokol o výsledku dozoru.

V Košiciach dňa 22.2.2024

Za Inšpekciu v sociálnych veciach Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky:

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]